

Een parel uit de regio Amsterdam

Een **mooi verhaal** over het **werven**
van **nieuwe leraren** om het
docententeam te **verjongen.**

Parelbeschrijving: Trainees voor de klas

Wilma de Vries, rector van het Joke Smit College, vertelt op welke manier zij nieuwe leraren werft en welke gevolgen dit heeft voor de dynamiek binnen haar school.

In 2008 was de gemiddelde leeftijd van het lerarenkorps van het Joke Smit College vijftien jaar. Dit betekende dat een groot deel van de leraren bijna gelijktijdig de pensioengerechtigde leeftijd zou bereiken en er voor de school een ernstig tekort aan leraren zou ontstaan. Voor het Joke Smit College was dit de aanleiding om met verschillende activiteiten te starten die het docententeam moesten verjongen.

Student wordt docent

In 2008 werd gestart met het project "Student wordt docent". Hierbij werden studenten ingezet als onderwijsassistenten. 'We startten met veertien jonge mensen die net hun diploma hadden behaald en gingen studeren. We zochten naar leerlingen die goed waren in een vak én beschikten over een bepaalde flair. Die het leuk vonden om te helpen in de klas,' vertelt Wilma de Vries. Het was geen vereiste dat de student ook werkelijk het vak studeerde waarvoor hij onderwijsassistent werd. 'We gingen het avontuur aan en benaderden jonge mensen die eerder waarschijnlijk nooit hadden nagedacht over werken in

het onderwijs. Vaak gingen deze mensen het lesgeven ontzettend leuk vinden en switchten zij naar een studie waarmee zij konden gaan lesgeven.' De deelnemende studenten werden voorgedragen door docenten zelf, wat zorgde voor een breed draagvlak binnen de school. Deze docenten zorgden ook voor de begeleiding. 'Hierdoor hoefde de schoolleiding niet meer te zorgen voor een klik. Een bijkomend voordeel,' aldus Wilma de Vries.

Steeds meer verantwoordelijkheid

"Student wordt docent" loopt nog steeds op het Joke Smit College. Tijdens de deelname aan het traject krijgt een student steeds meer verantwoordelijkheid. Aan het begin kijkt de student alleen mee met de vakdocent. Tegen het eind van het traject kan de student een hele les overnemen. Ook spelen de onderwijsassistenten een belangrijke rol bij het geven van bijles binnen de school. Na een jaar of vier stromen de studenten uit richting docentschap of kiezen ze uiteindelijk toch voor een baan in het bedrijfsleven. Het Joke Smit College heeft op dit moment diverse vaste docenten voor de klas staan die op deze manier begonnen zijn en ieder jaar komen er nieuwe studenten die deelnemen aan "Student wordt docent" bij.

'Het gaat om wat we willen bereiken in het onderwijs'

Wilma de Vries
rector van het
Joke Smit College

Traineeships

In 2009 startte het Ministerie van OC&W met het excellentieprogramma "Eerst de Klas", een traineeprogramma ontwikkeld door overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Ieder jaar startten er een aantal trainees op het Joke Smit College, ook als er niet direct vacatures waren. >>

Ik wil ook nadenken over onderwijs en hoe je dat in beweging kunt brengen.

Wilma de Vries legt uit: 'Je moet ook een beetje vooruit kijken. Die vacature is er over één of twee jaar wel en dan kan zo'n trainee direct inspringen.' Een paar jaar later startte ook het "Onderwijstraineeship". Wilma de Vries vond deze traineeships zulke mooie projecten, dat zij steeds nieuwe docenten wierf onder de deelnemers. 'Er zitten enorm veel voordelen aan. De trainees hebben de master al op zak en krijgen een combinatieprogramma aangeboden van lerarenopleiding, bedrijfsleven en leiderschap. Hierdoor kijken ze veel verder dan hun eigen vak alleen. Trainees zijn heel initiatiefrijk, waardoor de school versneld in ontwikkeling komt.'

Elkaar versterken

Leonie Wolterink, conrector op het Joke Smit college, is in 2013 via het "Onderwijs traineeship" gestart als docent Nederlands. 'Toen ik begon werkten er in verschillende secties al meerdere trainees. Dit was ontzettend prettig, omdat er hierdoor veel collega's waren die begrepen welk traject ik doorliep.' Leonie Wolterink en Wilma de Vries noemen beide als groot voordeel van trainees het effect op de dynamiek op school. 'Er vinden veel lesbezoeken plaats, we geven elkaar feedback, er is ruimte voor nieuwe projecten en onderzoek. Doordat er ieder jaar weer trainees worden aangenomen en we ook de onderwijs-assistenten uit het project "Student wordt docent" hebben rondlopen, is een groep ontstaan die elkaar versterkt. We zijn echt een lerende organisatie en mensen

ontwikkelen zich steeds,' vertelt Wilma de Vries. Leonie Wolterink: 'Tijdens het traineeship heb ik geleerd breder te kijken dan mijn lespraktijk alleen. Zo kreeg ik ook masterclasses curriculum design en veranderingmanagement. Ik wil ook nadenken over onderwijs en hoe je dat in beweging kunt brengen. Op school krijg ik hier ook de ruimte voor. Uiteindelijk was hierdoor mijn stap naar conrector heel logisch.'

Tijdelijk een eigen traineeship

De ruimte voor eigen initiatief kwam zeker tot uiting toen in 2017 de landelijke programma's "Eerst de Klas" en het "Onderwijstraineeship" stopten. Hierdoor was er dat jaar geen landelijke werving voor trainees en besloot het Joke Smit College zelf een traineeship aan te bieden. Wilma de Vries: 'Dit konden we doen

doordat we ongeveer vijfendertig jonge docenten hebben rondlopen die zelf een traineeship hebben doorlopen. Zij hebben, op basis van hun ervaringen, het traineeship opgezet en contact gelegd met de lerarenopleidingen zodat de trainees ook werkelijk bevoegd zouden raken.' Er zijn nu tien trainees op de school die dit eigen traineeship volgen ■

Trainees in het Onderwijs 2018/2019

Vanaf schooljaar 2018/2019 start weer een landelijk programma: "Trainees in Onderwijs" ([TIO](#)) ([Voion](#)). Het Joke Smit College heeft ervoor gekozen hier aan deel te nemen en te stoppen met het eigen traineeship. Bij "Trainees in Onderwijs" geven de trainees drie dagen in de week les en daarnaast mogen zij zelf invulling geven aan hun programma. Dit kan door middel van onderzoek of bijvoorbeeld werk in het bedrijfsleven. Leonie Wolterink was betrokken bij het nieuwe ontwerp van het landelijk traineeship. 'Wat naar voren kwam is dat tijdens het traineeship de rode draad erg belangrijk is. Dus bijvoorbeeld dat hetgeen je leert tijdens je lerarenopleiding direct toepasbaar is in je klas. In het nieuwe traineeship zullen daarom de verschillende onderdelen elkaar nog beter ondersteunen.'

